

**ВЕЛИМИР ПЕТРОВ
ЗА ОСМИ МАРТ НА
ПАТЕРИЦИ**

chitanka.info

Горното заглавие е и символично и буквално. На осми март от 8:15 имах определена тричасова система, да ми вливат силни съставки за дисковата ми херния. Следобед — пак; няколко дни. С *модерните патерици* — *канадки*, се довлякох от колата до амбулаторията на моето джипи. Жената на изпроводяк ми тикна кутия луксозни шоколадови бонбони — празник е, да си кажа думичките пред персонала, че и заслужават за грижите. По всяко друго време — да! — казвам, но не и на тази дата. Знаеш ми мнението по въпроса. Този диалог се повтори в приемната на джипито, с една попреминала, агресивна лелка, която с огромен букет и фалшив патос, олигави и остави мазни отпечатьци от

евтино червило по сестри и докторици; а мене дари с най-изпепеляваща ненавист и думички, които не са за пред книга. Защо, казвам, само един ден в годината, да демонстрираме, *по задължение*, уважението си към жените около нас, жените въобще и международната си солидарност за правата им и борбата за мир. А през другото време — лицемерие и всичко което... знаете за какво говоря. Един ден, в който *средният статистически мъж* купува цветя и нещо дребно за *съпругата* и евентуално нещо по скъпо за *другата* и колежките си, от оскъдния семеен бюджет, който преминава в потриващи доволно ръце на предприемчиви сезонни търговци — осмомартенски доста тлъст бизнес. Финал, залят с още некрасиви думички и с горчевина. Лелята имаше пробивния, добре познат поглед, на бивша, а защо не — и настояща пропагандистка или нещо по-високо в партийната иерархията.

Легнах на твърдата кушетка, с абокат във вената и литрова банка за преливане — три часа можех да скърцам със зъби. Шегата на страна, но аз съм един от първите, може да се каже — учредители на организираното женско движение, веднага след девети в Русе. Не се смейте, ето как стоят нещата.

Майка ми Л. П. е родена в 1903 година. След елитната гимназия е даскалувала по селата, изтървала първо дете, и след брат ми напуска да го гледа. От ученичка, покрай брат си — известен като Стоичко, червения главатар на спартакистите, спортисти със сопи, охранявали митингите на русенската комуна, се сродява със социалистическите идеи и като спортистка също е спартакистка. На стари години по повод някакво честване минаха в строй през града с униформите си. Има я в музея на две снимки — чествания с балетна продукция на кончината на Карл Либкнехт и Роза Люксембург. Разказвам всичко това, щото след девети, виждайки отблизо безобразията и извращенията, а и безследно изчезналите и лагерите на нейните дружки — съидейнички, нещо ентусиазмът и спихна. Дори брат и, с толкова заслуги и ордени, ходи дълго по лагери, отнеха му права, оръжие; през това време му подпалиха работилницата дюкян със чужда стока велосипеди и мотоциклети — беше механик, представител на разни чужди фирми. След време го реабилитираха, върнаха оръжието, ордени, но не и загубените години и нерви. Жена му беше починала от грижи, нещо беше станало с него и от горд и човек се превърна в заядливо старче,

което клепаше махлата, че ни си чисти пред дворовете и неправилно държат пясък и керемиди пред строежите. Тъжна работа. Майка не стана партиен член, вече към петдесетте. Но се включи с нейния си неспокоен дух в женското движение. Баба Злата Токушева, жена на Георги Токушев — *комунистически деец, от старите идеалисти*, една златна жена, ги обедини и създадоха женското дружество „Славянка“. Развиваха шеметна дейност. По цял ден по задачи; нямаше къде да ме оставят и на кого и след училище се мъкнех с тях. На колежките и казвах *Моите лели* и действително се държаха с мене така. Интересно, но на лелите децата бяха или доста по-големи или по-малки и имаше кой да ги гледа, но аз бях един. И ме глезеха — носеха ми преминали вещи от децата им, сладкиши от онова нямаване. Знаех им всичките неволи, проблеми и планове. Бях нещо като куриер: Госпожа Линковааа, мамаа казаа да ти кажаа, в четири часа да сте у леля Кушка — Калушка Христова; или артистката Сийка Русева, или г-жа Попова, Славка Пенкова, Анка Караганчева с красивите каки, танти Петя Николова, Скаричева, Скопакова, леля Зорка, леля Вичи Дашкова, вуйна Олга... много, много. Правеха журове с цел пари за разни дейности. Сами приготвяха сладкиши и аз намазвах, като се молах повече неща да не са сполучливи, тогава си ги поделяхме. Беряхме черничев лист, гледахме буби за коприна. Ходех да навивам изпрани и сушени бинтове в моето училище Любен Каравелов, взето за руски госпитал, носеха ранени от унгарския фронт... каквато мъка съм видял. Лелите дежуреха като санитарки. Там ми устройха първата изложба с детски рисунки на запалени немски месершмити и фокевулфи от героични якове и лавочкини. Четях им Повест за истинския човек от Борис Полевой и ми разбираха. И досега я знам наизуст. Ние пък учехме в читалище Зора, а големите в кината, по няколко паралелки заедно. Организирах с парите от томболите и от дарения, безплатен ученически стол, в уличката срещу Куба, после стана частна фурна за ишлиме. Посрещяхме румънски сирачета дошли с понтон без парапети, теглен от моторница — скелетчета покрити само с вестници, протегнали ръце за мамалига... После поеха шевство над югославски юноши, без родители, загинали титови партизани. Живееха в тогавашното училище Христо Ботев, сега Дом майка и дете. Имаше голям училищен двор, ритахме топка. Веднъж ядох с тях, спомням си странният вкус на десерта след боба — варен картоф

колкото яйце, овалян в галета-счукал сухар и малко захар. Уж кнедла. В събота и неделя всякоя от лелите си вземаше за празниците нейното момче. Нашият беше Новак Симич от Валево; на вуйна ми — Драго, на танти Петя — Зоран. Така се привързаха към нас, били сме тяхното семейство, ревяха с глас десет-, дванайсетгодишни деца в униформи на войничета, не могат да ги откъснат от майките ни, когато ги отвеждаха, като развалиха калимерата с Тито. Пееха с патост: *Три слънца в небето греят — Сталин, Тито, Димитров. След това стана — Сталин, дупка, Димитров, после — дупка, Димитров, дупка — и накрая три дупки...* Правихме после постъпки да търсим Новак Симич от Валево, уж като се уталожиха нещата. Връщаха ни писмата и молбите — нямало такова лице. После ходихме до Югославия, нищо; някои подхвърлиха, че всички които са контактували со бугарите не са живи... Тъжно.

Жените, макар и с различни политически виждания, а много вече бяха и *прогледали*, нямаше неопарени семейства още се държаха заедно. Като председател на нашия блок, дерибействаше един касапин от халите — Петър. С кожени сако и шапка, по модел от ЧеКа, той казваше кой може да следва и кой не. На референдума за република — видяхме с очите си, как бяха разменени урните. На покрива на стъклената будка изгориха чучелите на царсцината, увесени на бесилки. Тълпата ревеше екзалтирана. Сигурно и без фалшификацията щеше да мине, но не чак 99,99%. После дойде пълното отрезвяване, репресиите, страхът и стиснатите зъби. За дълго, дълго. Жените бяха неукротими, въпреки, че такива като бай Петър пречеа. Цола Драгойчева идваше често, говореше сладки приказки, фащаха дикиш; после поостаря, спря. Направиха я Горе, шеф на *българо-съветската дружба*, тя прекръсти *Славянка* на *Осми март* и го залепи към нея. Политизира го и с това женското движение фактически заглъхна. Лелите се събираха вече *частно* по тяхните традиционни *четвъртъци, петъци, кръжецът „Златна есен“*. Не можеха една без друга; вече имаше телефони и нямаха нужда от вестовой, а и аз бях вече голям. Не ме забравяха. Бях вече женен и с деца и все мама, като си тръгвала от кръжеца, ми носеше — бонбон от леля Вичи, курабийки от леля Славка, тиквени семки от еди коя си. И аз ги икрамях.

Та от Тях произлезе тази мисъл, която възприех — уважението трябва да е ежедневно, а не отбиване на номер. И да прощава Клара

Цедкин, узаконила през 1910 година Осми март на втората международна конференция на жените социалистки; в България през 1914; а от 1977 и ООН го провъзгласява за ден на защитата на жената и световния мир... всичко това е в услуга на нечии интереси. Използва се, както и впрочем всички добри поводи са още по-добри, като запалителна смес за безредици, де по-малки, де по-големи. Видяхте снощи по ТВ — озверяла тълпа жени от най-различни народи и породи; от полуголи, до маскирани с фереджета, как обръщат и палят коли, крещят животински... това ли е световната солидарност... имаше един стар тъжен виц — *Не дай си боже — мир да избухне; такава борба за мир ще пламне, че жив човек няма да остане.*

Ние сме по извръщанията. Изтрезвителното е пълно с еманципирани жени, без задръжки, като изгървани от вързани на кол...

Мили ми жени, сестри и дъщери, по-кратко и извинявайте за старческото ми дърдорене. Все пак се смятам за един от основателите на женското движение в Русе. Междупрочем имам и юбилейна значка за това, от стари времена.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.